

عنوان مقاله:

تحلیل، نقد و تکمیل گزارش رشر از سیر منطق دوره اسلامی

محل انتشار:

دوفصلنامه فلسفه و کلام، دوره 52، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

احمد عبادی - دانشیار دانشگاه اصفهان

محمد امدادی ماسوله - دانشجوی دکتری فلسفه معاصر دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره) قزوین

هانیه موسوی - دانش آموخته کارشناسی ارشد فلسفه دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

نیکولاس رشر در میان محققان غربی از پیشگامانی است که درباره منطق دوره اسلامی اندیشیده و قلم زده است. او چهار محور اصلی را برای توصیف وضعیت منطق در دوره اسلامی برمی شمارد: ۱. انتخاب عنوان منطق عربی برای نام گذاری منطق دوره اسلامی؛ ۲. ایجاد دوگانه شرقی- غربی برای تفکیک منطق دانان پس از ابن سینا؛ ۳. خاموشی منطق پژوهی پس از سده دهم؛ ۴. ذکر اسامی منطق دانان و آثارشان. در این نوشتار الگوی منطق پژوهی رشر در بررسی منطق دوره اسلامی ارزیابی شده است. مهم ترین نقدهای وارد بر گزارش رشر از این دوره به این قرار است: ۱. دلایل رشر برای ترجیح عنوان منطق عربی به جای منطق دوره اسلامی موجه و مستدل نیست؛ ۲. برخلاف رشر، منظور ابن سینا از منطق دانان غربی، اندیشمندان مکتب بغداد و پیروان آن ها نبوده، بلکه مراد وی از مغربیان، فلسفه دانان یونانی و پیروان صرف آموزه های آنان است. مبنای رشر برای دوگانه شرقی- غربی منطق دانان پس از ابن سینا نیز همخوانی اندیشه های فلسفی و منطقی این افراد است که سبب تقسیم بندی نادرست برخی منطق دانان شرقی در طیف غربی و به عکس شده است؛ ۳. رشر به دلیل دسترسی نداشتن به منابع دست اول و نسخه های خطی و نیز ناآگاهی از منطق پژوهی در آثار غیرمنطقی چون فلسفه و علم اصول، به اشتباه گمان کرده است که منطق پژوهی پس از سده دهم به فراموشی گراییده است؛ ۴. گزارش رشر در معرفی اسامی و تعداد آثار منطق دانان نیز کمبود هایی دارد.

کلمات کلیدی:

الگوی دوبخشی منطق، منطق دانان شرقی غربی، منطق دوره اسلامی، ابن سینا، منطق عربی، رشر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1434898>

